Κ. Κωνστ. Καγιαν
Δημητρόν

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ Β'. ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 18 | ΙΔΡΥΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ | ΧΑΛΚΙΔΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1943

ΠΑΤΡΙΔΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ...

Κ. Μ. Καλλία

Γραμμένο γιὰ τοῦ καθενὸς τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα καὶ χαρισμένο στὴ δική μου πατρίδα τὴ Χαλκίδα μ' ὅλη μου τὴν ἀγάπη. Κ. Μ. Κ.

Πατρίδα ἐσὺ γλυκειά, προσφιλέστατη ἰδέα καὶ ὑπόσταση ὄχι μονάχα στὴν πλατειὰ καὶ εὐρύχωρη μὰ καὶ στὴ πιὸ περιωρισμένη ἀκόμα τοπικὴ ἔννοιά σου. Πατρίδα τοῦ καθενός μας ἰδιαίτερη, γενέτειρα. Πόσο δυνατὸς εἶναι ὁ δεσμός, ποὺ μᾶς ἑνώνει μὲ σένα, πόσο πικρὸς εἶναι ὁ χωρισμός σου! Ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς γέννησης ρίχνομε μιὰ ρίζα βαθειὰ μέσα στὸ χῶμά σου. Στὸ στενὸ χῶρό σου κλείνεις τὶς πολυτιμότερες καὶ ἱερώτερες ἀναμνήσεις μας· συμβολίζεις τῆς ἀγάπης τὸ στόχο μας. Τὸ ὄνομά σου μονάχο, οἱ συλλαβές, τὰ ψηφία σου, εἶναι γιὰ μᾶς ἕνα ρωμαντικὸ τραγοῦδι. Λίγο σὰν ἀποτραβηχτοῦμε ἀπὸ σένα πιὸ πέρα μᾶς πλημμυρίζει πίκρα νοσταλγική· γίνεσαι ὁ μαγνήτης τῆς ψυχῆς μας. Ὅσες δήποτε ὡμορφιὲς καὶ χάρες κι' ἂν ἔχη κάθε ἄλλος τόπος, ὁποιεσδήποτε ἱκανοποιήσεις καὶ χαρὲς κι' ἂν μᾶς περιμένουν στὸ μέλλον, ἐσὺ εἶσαι ὁ πρῶτος μας ἔρωτας καὶ θ' ἀπομείνης πάντα ὁ πιὸ μεγάλος. Εἶσαι τὸ μικρὸ θερμοκήπιο, ποὺ μέσα στὴ θαλπωρή του βλασταίνομε καὶ ἀναπτυσσόμαστε ὅλοι μας κι' ἔχεις τὴν εὐγνωμοσύνη μας ὁλόκληρη. Κάθε δική σου περιπέτεια, κάθε σου κίνδυνος εἶναι μιὰ ἀγωνία, μιὰ λαχτάρα γιὰ μᾶς. Νὰ τὸν συμμεριστοῦμε ὁλόκληρο εἶναι ψυχική μας ἀνάγκη. Καὶ τὶς χαρές μας τὶς νοιώθομε μαζί σου βαθύτερα. Στὴ μεγάλη προκοπή μας ἀκόμη θέλομε νὰ μποροῦμε νὰ κριθοῦμε ὡς ἄξιοι καὶ μὲ τὰ δικά σου τὰ μέτρα. Ἡ συγκινημένη σου ἀνάμνηση μᾶς συντροφεύει ὅπου κι' ἂν πᾶμε κι' ὅ,τι κι' ἂν κάνομε καὶ πρὶν ἔρθει ἡ τελευταία μας ὥρα, θέλομε νὰ ξαναϊδοῦμε ἐσένα, νὰ πατήσωμε τὸ χῶμά σου, νὰ σ' ἀγκαλιάσωμε ὁλόκληρη μὲ τὸ βλέμμα μας καὶ μὲ τὴν ψυχή μας μαζί. Ἔτσι συμβαίνει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ὀδύσσειας καὶ πρωτύτερα ἀκόμη ὡς τὰ χρόνια τοῦ Σαίξπηρ, ὡς τὰ τώρα, ὡς πάντα.

Οἱ ἀκρογιαλιές, τὰ βουνά σου, οἱ κάμποι σου, τὸ νερό σου, τὸ ψωμί σου, τὰ σπήτια σου, τὰ χαλάσματά σου, οἱ δρόμοι σου, ποὺ ἔχουν ἀκόμα τὰ ἴχνη ἀπ' τὰ βήματα τῶν δικῶν μας ποὺ πέρασαν, τὸ γεφύρι, τὸ ποτάμι, τὸ κάστρο σου, τὰ λιμάνια σου, οἱ χαρές σου, οἱ στερήσεις σου, οἱ πόνοι σου, ἀκόμα καὶ οἱ ἐλλείψεις σου καὶ οἱ γκρίνιες σου, τὰ χορτάρια, τὰ λουλούδια, οἱ μεθυστικὲς ἀνοιξιάτικες μυρωδιές σου καὶ τὰ τραγούδια σου, οἱ πλατεῖες, οἱ μικρὲς συνοικίες καὶ τὰ δρομάκια σου, τὰ γέρικα δένδρα σου ποὺ διηγοῦνται παλιὲς ἱστορίες, τὰ πρόσωπα ποὺ ἡ στενότητα τοῦ κύκλου καὶ ἡ συχνότητα τῆς συνάντησης τὰ ἔχει κάνει ὅλα οἰκεῖα, οἱ τάφοι σου μὲ τ' ἀγαπημένα ἢ τ' ὀλιγώτερο, τὰ γνώριμα ὀνόματα, οἱ ἐκκλησιές σου, ἡ ἰδιαίτερη μουσικὴ τῆς καμπάνας κάθε ἐνορίας σου, τὸ μικρὸ δημαρχεῖο σου, τὰ κύματα, οἱ ἄνεμοι, τὰ σφυρίγματα καὶ οἱ ἄλλοι ἦχοι σου, τὸ φεγγάρι, τὸ ἀπόβρεχο, ἡ δύση τοῦ ἥλιου, τοῦ οὐρανοῦ σου τὸ χρῶμα, ἡ ἀτμοσφαιράσου, τὰχορταριασμένα κεραμίδια σου, ἡ ὠργισμένη σου θάλασσα καὶ οἱ λιακάδες σου, οἱ καθημερινές κι' οἱ γιορτές σου, οἱ κατανυκτικὲς λιτανεῖες σου, οἱ μεγάλες στιγμὲς μὰ καὶ οἱ πιὸ ἀσήμαντες λεπτομέρειες καὶ τῆς δικῆς σου καὶ τῆς δικῆς μας ζωῆς, ἡ ψυχή, ἡ ἔκφραση, οἱ νοσταλγικὲς ἀναμνήσεις, κάθε ἀκόμα γωνιὰ τοῦ πατρικοῦ μας σπητιοῦ, τῆς δουλειᾶς μας οἱ ἄνθρωποι οἱ συνεργάτες μας, οἱ στενώτεροι γνώριμοι καὶ οἱ φίλοι μας, ἡ παλιὰ ἱστορία σου, ὅποια κι' ἂν εἶναι, τὰ νεανικὰ ὄνειρά μας κι' οἱ προσδοκίες μας, οἱ χαρακτηριστικές σου συνήθειες, τὰ τοπικά σου ζητήματα μ' ἕνα κυρίαρχο κάθε φορὰ ποῦ μένει ἄλυτο καὶ περιμένει μιὰ μεγάλη πρωτοβουλία καὶ περισσότερες συντονισμένες προσπάθειες, ἡ ἀναπνοὴ τῶν κατοίκων σου τῶν σημερινῶν μὰ καὶ τῶν χτεσινῶν καὶ τῶν παλαιῶν ἀκόμη ποὺ φέρνει γῦρο στοὺς δρόμους σου θερμὴ καὶ ζωντανή, ἢ εἶναι κλεισμένη μέσα στὰ σπήτια σου, τῆς ζωῆς σου ἡ ἁπλότητα, ἡ φυσικότητα κι' ἡ ἐγκαρδιότητα ποὺ διακρίνουν τοὺς τρόπους τῶν ἀνθρώπων σου μεταξύ τους, ἡ πνοή σου, ἡ μικρὴ ἢ μεγάλη ἀδιάφορο, τὰ γραφικά σου τοπεῖα, οἱ μορφὲς κι' οἱ ἀπόψεις σου, ποὺ παίρνεις καὶ δίνεις βλεπόμενη ἀπὸ τούτη ἢ ἐκείνη τὴ μεριά, τὰ μαντριὰ ἀπάνου στοὺς λόφους τριγύρω σου, κι' οἱ βαρκοῦλες κάτω στὴ θάλασσα, οἱ χιονισμένες κάτασπρες βουνοκορφὲς βαθειὰ στὸν ὁρίζοντα, τὰ ψηλώματα μὲ τὴν πλούσια θέα ποὺ τὰ πλημμυρίζει ὁ ἥλιος καὶ τὰ χτυποῦν ὅλοι οἱ ἄνεμοι κι' οἱ σουβάλες σου μὲ τὴ μόνιμη ὑγρασία τους, τὰ σκεβρωμένα παράθυρα κι' οἱ ἐξῶστες σου μὲ τὶς φροντισμένες καταπράσινες γλάστρες, οἱ γειτονιές σου, οἱ γυναικοῦλες ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα τους, οἱ ἴσκιοι σου ἀκόμα, ὅλα αὐτά, μαζὶ τὰ ἀνόμοια

καὶ ἀσύνδετα μεταξύ τους,—τοπεῖο, γεγονότα καὶ ἄνθρωποι—σχηματίζουν ἀναφορικά μὲ μᾶς μιᾶν ἑνότητα ἔμψυχη, μὲ τὸ ὄνομα «Πατρίδα ἰδιαίτερη—γενέτειρα», ποὺ νόμοι μυστικοὶ τὴν ἔχουν σφιχτὰ δεμένα μὲ τὴν ψυχή μας.

Ἡ σχέση αὐτή,στὴν ἀρχὴ ἕνας σπόρος ποὺ γεννιέται μαζί μας, θρέφεται καὶ μεγαλώνει ἀπ' ὅτι ἡ ζωὴ ποὺ περνάει σταλλάζει μέσα μας χωρὶς κι' ἐμεῖς νὰ τὸ καταλαβαίνωμε· εἶναι σὰν ὅλα τὰ ἀγνά μας συναισθήματα, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ σκέψεις, ὑπολογισμὸ ἢ φιλόπρωτη διάθεση τὸ λαμπρὸ μεγαλεῖο τῆς πατρίδας μας κι' ἡ ξακουσμένη στὸν κόσμο ἱστορία της, ὅταν ὑπάρχουν, μᾶς δίνουν καὶ τὴν ὑπερηφάνεια· ἡ ἀγάπη μας ὅμως γι' αὐτὴ εἶναι ἴδια εἴτε θυμίζει φτωχόσπιτο μονόρριχτο καὶ τ' ὄνομά της σκεπάζει ἡ ἀσημότητα καὶ ἡ ἀφάνεια, εἴτε μοιάζει παλάτι ὅλο μάρμαρο καὶ ἡ λάμψη της φωτίζει τὴν πορεία τῶν αἰώνων.

Τὸ συναίσθημα τοῦτο δὲν εἶναι ἕνα στενόκαρδο καὶ μικρόψυχο στένεμα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴ μεγάλη, τὴν κοινή μας πατρίδα· εἶναι ξεχωριστό· εἶναι μιὰ δυνατὰ φωτισμένη λεπτομέρεια ἐκείνης πλουτισμένη, χρωματισμένη καὶ ζυμωμένη καὶ μὲ τὸ δικό του ἰδιαίτερο περιεχόμενο, εἶναι παιδί της, ποὺ δὲν ἀδυνατίζει ἀλλὰ θερμαίνει τὴ σχέση μας πρὸς τὴν Ἐθνική, τὴν κοινή, τὴν μεγαλύτερη Πατρίδα μας.

Οὔτε μᾶς φέρνει σὲ ἀναγκαστικὸ ξεσυνέρισμα, σὲ ἀντιζηλία καὶ ἀντίθεση πρὸς τὶς ἰδιαίτερες πατρίδες τῶν ἄλλων· εἶναι αἰσθήματα παράλληλα ἡ στοργικὴ τοῦ καθενός μας ἀγάπη γιὰ τὴ δική του Πατρίδα καὶ ἡ σχέση ποὺ ὑπάρχει μεταξύ τους εἶναι ἀδελφική.

Ἔτσι θερμό, ἁγνὸ καὶ τρυφερὸ εἶναι τὸ αἴσθημά μας πρὸς τὴν τοπικὴ πατρίδα μας ἀνόθευτο ἀπὸ ζήλειες καὶ συνερίσματα καὶ ἀθῶο τῆς καταλαλιᾶς ὅτι ταιριάζει μόνο σὲ στενόμυαλους μικρόψυχους τοπικιστὲς, ὅτι στενεύει τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴ λατρεία μας γιὰ τὴ μεγάλη τὴ μητέρα μας μὲ τὴν εὐρύχωρη ἀνοιχτὴ ἀγκαλιὰ ποὺ μᾶς χωράει ὅλους.

Φεβρουάριος 1943. **ΚΩΝΣΤ. Μ. ΚΑΛΛΙΑΣ**

Ἀπὸ τὰ «Σημειώματά μου»

ΦΟΒΑΜΑΙ

Φοβᾶμαι τὴ φωνή σου. Ἐκείνη σου τὴ γαληνεμένη φωνὴ τὴν ἁρμονική, τὴ σιγανή, τὴν ἀτάραχη, κείνη σου τὴν ἀγαπημένη φωνὴ ποὺ τὴν ἀκούω ἀσίγαστα καὶ στά ὄνειρά μου ἀκόμα. Γὰ χείλη σου φοβᾶμαι ποὺ ξέρουνε νὰ λένε τὰ πιὸ γλυκὰ καὶ τά πιὸ ψεὐτικα παραμύθια τοῦ κόσμου. Τὰ μάτια σου φοβᾶμαι ποὺ ὅταν μὲ κυττάζουνε περνάει μέσαμου ἀστραπὴ ζαλιστικὴ κι' ἀπόκρυφη τὸ φῶς τους κι' ὅταν δὲ μὲ κυττάζουνε ἡ ἀδιαφορία τους μὲ λιώνει τότες πιὸ βαθειὰ καὶ πιὸ γρήγορα ἀπ' τῆς ἀστραπῆς τὴ φλόγα.

Τὸ μέτωπό σου σκιάζουμαι τὸ περίσκεφτο, ποῦ κάνει αἴνιγμα τὴν ὄψι σου στὴ μυστικὴ ἀγωνία τῆς καρδιᾶς μου.

Τὴν εὔμορφη φιγοῦρα τῆς ὕπαρξίς σου σκιάζουμαι μὴ τἆχα κι' εἶσαι πλᾶσμα ἄρρωστο φανταστικὸ τῆς σκέψης μου τσ' ἀνήσυχης.

Μὴν ἄραγε εἶσαι' ἴσκιωμα παράφρονο τοῦ νοῦ μου.

Μὴ τάχα κι' εἶσαι ὄνειρο ἀπροσπέραστο, ἄγγιχτο, ἄπιαστο, τρελλό, μὴ τάχα κι' εἶσαι ἀγερικὸ φοβᾶμαι καὶ τρομάζω. Τὸ εὔμορφό σου πρόσωπο φοβᾶμαι καὶ κλαίω μὲ μιὰ ἀπελπισία παιδική στὴ θυμησή του ὅπου εἶμαι.

Τὴν ὄμορφη ἄνθισι τῆς νειότης σου φοβᾶμαι καὶ θέλω νὰ πεθάνω, νὰ λυτρωθῶ ξεχνῶντας σε.

Τὸν ὕπνο σου τὸν ἴδιον σου φοβᾶμαι, μὴ σὲ πλανέψη ἀγιάτρευτα μιὰ νύχτα καὶ μεταγνοιώσης νὰ ξυπνήσης γιὰ πάντα σου. Τὰ ὄνειρά σου σκιάζουμε καὶ τρέμω μὴν τ' ἀγαπήσης ἄξαφνα καὶ μένα μὲ ξεχάσης. Τῆ σκέψι σου φοβᾶμαι ἀκόμα, μὴ σοῦ γιομίση τὴ ζωὴ μὲ κάποιονε—ποιὸς ξέρει τί;—γλυκὸ καὶ παράξενο στοχασμὸ ξεχωριστὸ' πό μένα.

Φοβᾶμαι ἀκόμα τὴν ἀγάπη σου γιατὶ ὡς δὲ μπορῶ νὰ τὴ πιστέψω, πεθαίνω μυστικά σου ὡς σὲ κοιττῶ στὴν κάθε ἀμφιβολία μου. Φοβᾶμαι τὴ θλίψι σου, ἂν θέλεις, ποῦ μέ κάνει νὰ φαντάζουμε κάποτε, πῶς πελαγώνεις κοντά μου σὲ σκέψεις μακρυνὲς καὶ πληχτικές,

Τὴ χαρά σου φοβᾶμαι, ποῦ μὲ κάνει νὰ συλλογιέμαι, πῶς ἡ χαρὰ καὶ χωρὶς ἐμένα σὲ βρίσκει καὶ τρέμω στὴν ἰδέα μὴ λυτρωθεῖς μιὰ μέρ' ἀπὸ τὴ σκέψι μου καὶ σοῦ φανῶ μιὰ ὥρα πικρὴ ἀδιάφορη καὶ ξένη.

Τὴ μιλιά σου φοβᾶμαι καὶ τρέμω μήπως μοῦ πεῖ μιὰ θλιβερὴ ἀναπάντεχη στιγμὴ πῶς ὅλα σου ἦταν μιὰ ψευτιὰ ποῦ πιὰ δὲ σὲ μαγεύει.

Τὴν εὐθυμία σου ζηλεύω καὶ σκιάζουμε μὴ σὲ ἀρκεῖ ὁ ἑαυτός σου νᾶσαι ξέγνοιαστος.

Τὸ βῆμα σου φοβᾶμαι, μὴ σ' ὁδηγήσει μιὰ βραδυά, σὲ τίποτα χαρούμενες ἀγαπημένες στράτες καὶ λησμονήσης νὰ γυρίσης σὲ μένανε.

Τὸ πεῖσμα σου τρομάζω καὶ λυώνουμαι. Τὸ πεῖσμα σου φοβᾶμαι καὶ τρέμω. Τὸ πεῖσμα σου ποῦ μοῦ ταράζει τή ζωὴ σὰ μυστικὸς σεισμός. Μὰ πιὸ ἀπ' ὅλα τρομάζω στῆς ἐκδικησίς σου τὴ σκέψι Ναὶ—ναὶ τὴν ἐκδικησί σου φοβᾶμαι ἀτέλειωτα ποῦ ἡ ὑποψία της μὲ ποτίζει νυχτόημερα τὴν ἀπελπισιὰ μιάς παράφρονης θλίψης.

Τὴν ἐκδίκησίσου συλλογιέμαι ἀσίγαστα, ποῦ ἡ ἰδέα της μὲ ταπεινώνει καὶ μὲ πεθαίνει μὲ χίλιες ἄγριες παραλλαγές—χίλιους θάνατους.

«Ἀφιερωμένο» **ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΣΚΑΡΙΜΠΑ**

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Μὲ ξεχωριστή χαρά μαθαίνουμε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τοὺς καινούργιους θριάμβους τοῦ διαλεχτοῦ Χαλκιδαίου καλλιτέχνη κ. Μιχ. Κορώνη, ποῦ πρωταγωνιστεῖ στὴ Λυρικὴ σκηνὴ τοῦ Ἐθνικοῦ μας Θεάτρου.

Ἐπίκαιρα θέματα

ΣΕ ΑΛΛΗ ΕΠΟΧΗ

Ἀντρέα Ζώντου

Ὁ κ. Σπῦρος Μελᾶς ἔγραψε μιὰ καταθυμιφτική, γιὰ τὸν «Κόσμο ποὺ ἔρχεται» τοῦ κ. Π. Παλαιολόγου, κριτική. Ὁ κ. Π. τ' ἀπάντησε λίγο τσουχτερά, ἀνακατεύοντας τὴ συνείδησι καὶ τὴν πίστι· τὴν καλὴ πίστι κ τ. λ. Ὁ πρῶτος ἐπανερχόμενος, στὴ γνωστὴ χρονογραφική του στήλη (ποὺ τελευταία ἔχει μεταβάλει σὲ διαφημιστικὴ βιτρίνα τῶν πνευματικῶν προϊόντων καὶ ὑποπροϊόντων του) δημοσιεύει ἕνα «συλλογικὸ διάβημα» τῶν «ἐργαζομένων γυναικῶν»—ὅπως τὸ ἐπιγράφει—οἱ ὁποῖες τοῦ τὸ στείλανε καὶ τὸ ὁποῖο κρατάει στὴ διάθεσι τοῦ συγγραφέα τοῦ «Κόσμου ποὺ ἔρχεται». Ὁ κ. Π. θυμωμένος γιατὶ αὐτὸ τ' ἀποδίδει σὲ σκάρωμα τοῦ κ. Μελᾶ κι' ὄχι στὶς «ἐργαζόμενες γυναῖκες» ποὺ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔπρεπε νὰ ὑπέβαλαν σ' αὐτόν, ἕνεκα ἁρμοδιότητας καὶ ἱεραρχίας, τὸ «συλλογικό των διάβημα» ξαναγυρίζει κι' αὐτὸς στὴ στήλη του καὶ ψάλει—στὸν μέχρι προχτὲς «σεβαστό του δάσκαλο, συνάδελφο καὶ Ἀκαδημαϊκὸ» κ. Σπ. Μελᾶ—τὰ «ἐξ ἀμάξης». Ἀλλὰ ἂς ἀκούσουμε καλλίτερα τὸν ἴδιο, κ. Π. γιατὶ ἡ ὑπόθεση ἔχει ἐνδιαφέρο.

«....Δὲν ὑπάρχει ἰδεολογία—λέει ὁ κ. Π. γιὰ τὸν Μελᾶ—εἴτε τῆς δεξιάς, εἴτε τῆς ἀριστερᾶς στὴν ὁποία νὰ μὴ ἐδήτευσε. Φεμινιστὴς καὶ ἀντιφεμινιστής, μοναρχικὸς καὶ δημοκρατικός. Κατακλίνεται λαϊκός, ἀφυπνίζεται φιλελεύθερος, καὶ ἐνῶ οἱ ἀναγνῶστες τῆς μιᾶς ἐφημερίδος διαβάζουν τὸ πρωῖ τὸ πύρινο ἀντιβενζελικὸ χρονογράφημα, ὁ χρονογράφος συντάσει τὸ χρονογράφημα τῆς ἐπομένης, ἐπίσης πύρινο ὅπως καὶ τῆς προτεραίας, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι προορίζεται γιὰ τὸ ἡμιεπίσημο ὄργανο τῶν φιλελευθέρων. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει καὶ μεθεπομένη σπεύδει στὸ γραφεῖο τοῦ Κονδύλη ἄρχοντος τῆς χώρας τότε, καὶ ζητεῖ νὰ καρατομηθοῦν λαϊκοὶ καὶ φιλελεύθεροι στοὺς ὁποίους μὲ τόσο σθένος διακόνησε. Σοσιαλιστὴς πάντα, συνδέεται μὲ τραπεζίτες καὶ ὑπογράφει συμβάσεις μὲ τράπεζες γιὰ νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορία τους, τὴν ὁποία ἀκόμα δὲν εἴδαμε, κι' ἔτσι ἀπὸ τὴ μιὰ της πλευρὰ ἡ σύμβασις μένει ἀνεκτέλεστη.

Μὲ ποιὸν ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς κυρίους Μελάδες νὰ συζητήσω—καὶ δὲν τοὺς ἐξήντλησα ὅλους—ὥστε νἄχω κάποια πιθανότητα συνεννοήσεως;.....

Ὕστερα ὁ κ. Π. ἀναφέρει πῶς ὑπάρχουν ἄνθρωποι κακοὶ ποῦ κατηγοροῦν τὸν κ. Μελᾶ πῶς ἀντέγραψε τὸν «Ἄγνωστο χορευτὴ» τοῦ Τριστὰν Μπερνὰρ καὶ τὸν ἀνέβασε γιὰ δικό του «Ἔρωτα Μαστροχαλαστὴ» πῶς ὁ..θεατρικὸς «Μπαμπᾶς» του, εἶναι διασκευὴ ξένου σεναρίου καὶ ἄλλα πολλά, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦτα.

«...Ἀκριβῶς ὅμως ἐπειδὴ ζωηρὸς εἶναι ὁ πόθος μου νὰ δοθῆ μιὰ γιὰ πάντα ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις στὶς ᾠμὲς αὐτὲς ποὺ διασύρουν τὴν ὑπόληψι τοῦ κ. Μελᾶ, θὰ ἐπρότινα νὰ συστηθῆ μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐντίμους καὶ θαραλέους πολίτες, οἱ ὁποῖοι νὰ ἐξετάσουν μιὰ—μιὰ τὶς κατηγορίες νὰ μελετήσουν τὰ κείμενα καὶ ν' ἀποφανθοῦν ἂν πρόκειται περὶ μιμήσεων, διασκευῶν, ἐλευθέρων μεταφράσεων, ὑπεξαιρέσεως τῶν ὑποθέσεων καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἢ περὶ συκοφαντίας φθονερῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἔχουν ἄλλο παρὰ νὰ σπιλώσουν τὴν ὑπόληψι τοῦ κ. Μελᾶ.

. . . . . .

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως, ὅσο ἐκκρεμεῖ ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ὑποθέσεώς του, κάθε συζήτησις μαζί του θὰ ἦταν πῶς νὰ πῇ κανεὶς χωρὶς ἐνδιαφέρον. Ὅταν ὁ κ. Μελᾶς καθορίση κατὰ τρόπο λιγώτερο ρευστὸ τοὺς πολιτικοὺς καὶ κοινωνικούς του προσανατολισμούς, ὅταν καταρρίψῃ τὴν κατηγορία ἐπὶ λογοκλοπῆ, τότε οἱ ἄλλοι θὰ ἦταν εὐτυχεῖς ν' ἀνοίξουν, μαζί του σοβαρὴ συζήτησι. Ἀλλὰ ἕνας τέτοιος Μελᾶς. θὰ πῆτε δὲ θὰ διατηροῦσε ἀπὸ τὸ σημερινὸ κ. Μελᾶ, παρὰ τὸ ὄνομα».

Ὁ κ. Π. Παλαιολόγος μᾶς εἶναι ἐξαιρετικὰ συμπαθὴς χρονογράφος, ποὺ ξεχωρίζαμε ὡς ἄνθρωπο μὲ ἦθος, τοῦ ὀφείλουμε δέ καὶ χάρες, γιατὶ —ὅπως ἔγραψε ὁ κ. Σκαρίμπας—ἐξυγίανε τὴ χρονογραφικὴ στήλη τοῦ «Ἑλ. Βήματος» ἀπὸ τὸν ἐπικριτή του κ. Μελᾶ

Μόλα ταῦτα ὁ κ. Π. μᾶς ἀποκαρδιώνει. Μᾶς ἀποκαρδιώνει γιατὶ τόσα χρόνια «ἐκαμόνετο» πῶς δὲν ξέρει τὸν κ. Μελᾶ κι' ἔτυχε ξαφνικὰ νὰ τὸν μάθη τώρα, ποὺ ὁ κ. Μ. τοῦ χτύπησε ἕνα του ἔργο.

Ἔτσι ὁ κ. Π ἔρχεται σ' ἀντίθεσι μ' ἄλλους πνευματικοὺς ἀνθρώπους—παράδειγμα ὁ Σκαρίμπας—ποὺ ὁ κ. Μελᾶς ἤθελε νὰ ἔχη τὴ φιλία τους γιαυτὸ καὶ ποτὲ δὲν τοὺς ἐνόχλησε μὲ ποὺ αὐτοὶ δὲν ἔπαψαν νὰ ἔχουν τὴ γνώμη τους γιὰ τὸν κ. Μ., νὰ τὴ γράφουν μάλιστα, καὶ νὰ τὴν διακηρύχνουνε μὲ σθένος καὶ παρησία. Καὶ σωστὰ ἔγραψε—στὸ περασμένο φύλλο τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων»—ὁ Σκαρίμπας, πῶς «ὁ κ. Παλαιολόγος μάταια ἔλπισε στὴ δυσώπηση, πιθανὰ στὴν ἄγραφη σύμβαση τοῦ ἀλληλολιβανισμοῦ μὲ τὸν ἄνθρωπο, ὅταν στὰ δικά του χρονογραφήματα τὸν προσαγόρευε — τὸν Μελᾶ—σεβαστόν του Ἀκαδημαϊκὸν καὶ συνάδελφον!».

Δὲν εἶναι, ἄλλως τε, μοναδικὸς ὁ Σκαρίμπας, ποὺ ἀντίκρυσε ἔτσι τὸν κ. Μελᾶ. Καὶ ὁ κ. Κ. Οὐράνης, γράφοντας κἄποτε—«Καθημερινὴ» 8—3—33—γι' αὐτὸν—τὸν κ. Μελᾶ—μέσα στ' ἄλλα, ἐτόνιζε καὶ τοῦτα δῶ.

«....Ὁ χρονογράφος αὐτὸς—ὁ κ. Μ.—δὲν ἔκανε τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ λασπώνῃ καὶ νὰ θυμιατίζῃ, ἀνθρώπους. Κι' ὄχι ἄλλους νὰ λασπώνῃ καὶ νὰ θυμιατίζῃ ἀλλὰ νὰ λασπώνῃ καὶ νὰ θυμιατίζῃ διαδοχικὰ τοὺς..... ἴδιους ἀνθρώπους. Αὐτὸ εἶναι τὸ ταλέντο του—καὶ σ' αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια..... μοναδικὸς. Ὑπηρετήσας ὡς βαλὲς καὶ μπράβος τῆς πέννας ὅλα διαδοχικὰ τὰ κόμματα καὶ τὰ συστήματα.....

. . . . . .

....Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτός ποὺ παριστάνει τὸ «λιον τάρι» στὰ γραπτά του, εἶναι, στὴν πραγματικότητα τὸ «λιοντάρι τοῦ Αἰσωπείου μύθου.» Κάτω ἀπὸ τὸ δανεικὸ δέρμα ὑπάρχει ἕνα πετσὶ τόσο χοντρὸ, ποὺ δὲν τζούζει τίποτα καὶ μιὰ ψυχὴ ταπεινὴ καὶ ψοφοδεής. Τὸ χέρι ὅμως, ποῦ μοῦ ἔτεινε δὲν δέλησα ποτὲ νὰ τὸ πάρω. Ἕνα χέρι ποῦ ἀφίνει τ' ἀνασκάλισμα ἐχετῶν γιὰ νὰ πάρῃ τὸ θυμιατῆρι δὲν εἶναι εὐχαρίστηση τά τὸ πιάνης.»

* * *

Στὸ μεταξὺ, καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς, ποῦ γράφονται οἱ γραμμὲς αὐτὲς—18-8-43—οἱ χρονογραφικὲς στῆλες τῆς «Καθημερινῆς» καὶ τοῦ «Ἑλ. Βήματος» —ὁ προορισμὸς τῶν ὁποίων δὲν εἶναι βέβαια τὸ

βγάλσιμο, στὴ φόρα τῶν ἄπλητων τῶν συγγραφέων των—ἔχουνε ἀλλάξει χρῶμα ἀπὸ τὴν ντροπή, ποὺ νοιώθουνε, γιὰ ὅσα πάνου τους ἀραδειάζονται: Βρυσιές προσωπικές, ἀπολογίες, κατακρίσεις καὶ βιογραφίες ἀκόμα ἀγύρευτες, ὄξω ἀπὸ τὰ ὅρια κάθε σοβαρῆς κριτικῆς. Ἔτσι ποῦ νὰ κάνουν τὸ κοινὸ — ποὺ διψάει πάντα γιὰ σκάνδαλι—νὰ γελάει μὲ τὴν καρδιά του καὶ ν' αὐξάνη ἡ κυκλοφορία τῶν δύο ἐφημερίδων, ποῦ τελευταία λιβελογραφοῦν οἱ χρονογράφοι τους.

Γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια τῶν ἰδίων διαπλητιζομένων καὶ τὴν καλὴν ἔννοιαν τῆς κριτικῆς καὶ τῆς τέχνης, θἀἤτανε καιρὸς κἄποιος νὰ κόψη τὸ βῆχα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ποὺ τοὺς τύφλωσε πειὰ ὁ φανατισμὸς καὶ τὸ προσωπικό μῖσος καὶ δὲν βλέπουνε γύρω τους.

Σὲ ἄλλη ἐποχὴ—τώρα δὲ τολμοῦμε—ποὺ ἡ δημοσιογραφία δὲν ἤτανε ἐμποροβιομηχανικὴ ἐπιχείρησι μόνο, ἀλλὰ ἰδέα καὶ λειτούργημα ἀληθινὰ ψηλὸ—θὰ προτείναμε στὶς ἐφημερίδες ποῦ ἐργάζονται οἱ δύο αὐτοί χρονογράφοι,—ἀφοῦ ποιά ἔχυσαν ὅλο τους τὸ δηλητήριο καὶ τὴ χολή,—τὴν ἀπολυσί τους «ἐπὶ ἀσεβείᾳ τῶν στηλῶν ποὺ τοὺς ἐνεπιστεύθησαν καὶ τοῦ ἀναγνωστικοῦ των κοινοῦ.»

ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

Η ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΣΑΙΖΟΝ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Μετὰ χαρᾶς μας πληροφορούμεθα ὅτι ὁ κ. Γιάννης Σκαρίμπας, προτίθεται ν' ἀνεβάση, γιὰ τὴ προσεχῆ χειμερινὴ σαιζόν, στὴ Χαλκίδα καὶ σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ πέντε παραστάσεις—δινόμενες ἀπὸ θίασο ἐρασιτεχνῶν Χαλκιδέων—ἕνα νέο δρᾶμα του τὸ «Νίνα Δολόξα» μὲ Χαλκιδέϊκη ὑπόθεση, ποὺ ἐργάζοντάς το ἀπὸ πέρισυ, τὸ τελείωσε μόλις.

Ὁ ὑπέροχος ἄνθρωπος, ποὺ μὲς στὴν κατάθλιψη τῶν ἐμπολεμικῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς μας, μᾶς ἐφώτισε πέρισυ μὲ τὸ ἔντονο καὶ τὸ μέγα φῶς «τῆς Γυναίκας τοῦ Καίσαρος»—ποὺ θὰ ἀνεβασθεῖ ἀπὸ μεγάλο θίασο τὴν ἐρχομένη σαιζὸν στὴν Ἀθήνα—δὲν μπόρεσε ὅπως πάντα καὶ τούτη τὴν φορά, νὰμὴν μᾶς δώσει τὰ δείγματα τοῦ βαθειοῦ ἔρωτά του στὴν ἀγαπημένη του καὶ θρυλημένη του πόλη—τὴ Χαλκίδα, μὰ καὶ τοῦ ἀκοίμητου καὶ παντομολογου μένου ταλέντου του.

Καὶ τὸ νέο ἔργο του—ἕνα ταχὺ καὶ συναρπαχτικὸν ἀριστούργημα σὲ τέσσαρες πράξεις—σκηνοθετούμενο καὶ χειραγογούμενο καὶ πάλι ἀπ' τὸν ἴδιον, δὲν ἀμφιβάλλουμε ὅτι θὰ μᾶς δώσει καὶ πάλι τὴν ἀνώτερη πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ συγκίνηση, ποὺ ὅλα τὰ δικά του ἔργα ἀποπνέουν.

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» ποῦ τόσο μὲ τὴ συνεργασία του τὰ τιμάει κι' ὁ Σκαρίμπας, χαιρετίζουν μὲ χαρὰ ἀνυπόκριτα τὴν ὡραία του πρόθεση καὶ δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ταχθοῦν στὸ πλευρό του, ἐνισχύοντάς τον μὲ ὅλη τους τὴν ψυχὴ καὶ τὴ δύναμη στὴ μεγάλη προσπάθειά του γιὰ τὴ δημιουργία ἀνώτερης πνευματικῆς στὴν πόλη μας κίνησης.

Στὸ ἐπόμενο τεῦχος μας θὰ ἔχουμε—ἴσως—περισσότερα γιὰ τὴ κίνησι αὐτὴ καὶ νεώτερα.

ΕΟΡΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΩΝ

Τὴν 6ην τοῦ περασμένου Αὐγούστου τὸ Σωματεῖον τῶν ἐν Χαλκίδι Γυπογράφων ἑώρτασε μετ' ἀρτοκλασίας τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ ἑορτὴν εἰς τὸν ἐνταῦθα Ναὸν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβασμιώτατος Κος Γρηγόριος ὅστις κι' ὡμίλησενἐπικαίρως εὐχηθεὶς εἰς τοὺς ἑορτάζοντας καλοὺς Τυπογράφους κάθε προκοπή.

Στοὺς ἀποτελέσαντας τὴν διοργανωτικὴ Ἐπίτροπὴν, κ. κ Ἰω. Φαρμακίδην καὶ Γ. Χρήστου, ὀφείλεται κάθε ἔπαινος γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἑορτῆς.

Ο ΣΤΑΘΜΑΡΧΗΣ

Θόλωνε τὸ βράδυ καὶ τό τραῖνο εἶχ' ἔμβει
στὸν ἐρημικὸ σταθμὸ βαρὺ κι' ἀτόφιο
ὡς τῶχε τυλήξει σ' ἄχνα πέπλα ἡ ρέμβη,
ἔτσι ὡς ξάφνου στάθηκε ἀκίνητο καὶ ψόφιο.

—ο—

Κάτ' ἦταν σὰν πόνος, μές στὸ φῶς τοῦ κόσμου
(καὶ στὴ σιωπηλή μου—πῶχω πάντα—τρέλλα)
ὥ ἕνα στόμα, ἄν ἦταν—θἄδινα τὸ φῶς μου—
λίγο νὰ μοῦ ἐμίλειε λίγο νὰ μοῦ ἐγέλα...

—ο—

Σήμαν' ἡ καμπάνα κι' ἔτριξαν οἱ θῦρες,
οὔρλιαξ' ἕνα σφύριγμα καὶ αὐτό ἐκινήθη
πλάϊ σὲ μιὰ παράτα ἀγέρωχες φιλλῦρες
ποὺ κωπηλατοῦσαν—λὲς στητὲς—στὴ λήθη!.....

—ο—

Λίγο ἀκόμα κι' ὥργειο—ἀρθρωτὴ γουστέρα—
θἄφευγε ὡς εἶχ' ἔρθει μές σ' ἀτμῶν τολύπη
κι' ἐγὼ πάλι μόνος στὴ θλιμμένη ἑσπέρα
μὲ συντροφισσά μου, θἄμενα, τὴ λύπη.

—ο—

Ἄξαφνα ὡς γλυστροῦσε—σ' ἕνα παρεθῦρι
ἕνα χέρι ἐξαίσιο μοὔγνεψε καὶ πάει,
μιὰ σειρὰ ἄσπρα δόντια, δυὸ μάτια σαπφεῖροι
μοὔστειλαν—καὶ φῦγαν—φίλημα στὰ χάη!.

—ο—

Ἔμεινα... Ἡ ἡμέρα, εἶχε κι' ὅλας φύγει,
τοῦ σταθμοῦ μου γύρω, ἡ ἐρημία ἀλύχτα,
κεῖνες οἱ φιλλῦρες πήγαιναν μὲ ρίγη
καὶ μὲ βῆμα στράτι—ωτικὸ στὴ νύχτα.....

—ο—

Ὦ ἐσὺ Κυρά μου... χέρι, δόντια, μάτι,
ὄνειρο καὶ τραῖνο ποὺ τὴν πᾶς τὴ νειότη,
ἔδωσα σινιάλο—τὸ καθῆκον!....—γιὰ τὴ
διασταύρωσή μας στὴν αἰωνιότη...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

ΣΥΝΝΕΦΑ ΤΗΣ ΤΡΕΛΛΗΣ ΝΟΤΙΑΣ...

Σύννεφα τῆς τρελλῆς Νοτιᾶς, ἀτρόμητ' ἁπλωμένα
Τρεχαντηράκια ἀγέρικα μὲ τά πανιὰ σκισμένα,
Παλιές μου ἀγάπες, ποὺ ἀπὸ μιὰ σκορπᾶτε σ' ἄλ-
(λην ἄκρηα,
Περήφανα στὴ μοῖρα σας καὶ διχως μάταια δάκρυα.

—ο—

Στὰ πέλαγα ποὺ ἀνοίξανε γιὰ σᾶς οἱ οὐράνιοι θόλοι,
Τρεχαντηράκια ἀγέρινα χωρὶς ἀραξοβόλι,
Ἐκεῖ ποὺ ταξιδεύετε, σὲ κἄποιο τρεχαντῆρι.
Τραβᾶτε τὴ θλιμμένη μου ψυχὴ καραβοκύρη.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

Κρίσεις Γεγονότα καὶ Σχόλια

Πρυτανικὲς Μαργαρίτες! Μ' ἀγαπᾶς, δὲ μ' ἀγαπᾶς....

Στὸ ὑπό ἡμερομηνία 8—7—43 φύλλο τῆς ἐφημερίδας «Ἀκρόπολις», ὑπὸ τὸν τίτλο «Μία ἀπάντησις τοῦ Πανεπιστημίου» διαβάζουμε τοῦτα:

Παρὰ τοῦ κ. Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν λαμβάνομεν τὸ κάτωθι ἔγγραφον:

«Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 16ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. δημοσιεύματος ὑμῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Παλαιὰ Ἀπολυτήρια καὶ Νομικὴ Σχολή, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 παρ. 1 τοῦ νόμου 105 ὡρίσθη ὅτι ἡ κατὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1942—43 ἄνευ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ἐγγραφὴ εἰς τὰς διαφόρους Σχολὰς τῶν Παν)μίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ εἰς τὴν Πάντειον Σχολὴν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἀποκτήσαντας τοὺς οἰκείους τίτλους σπουδῶν (ἀπολυτήριον) ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1942 μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1943. Ἑπομένως οὐδὲν παράδοξον συμβαίνει, ἀφοῦ ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας νὰ δεχθῇ πρὸς ἐγγραφὴν τοὺς παλαιοὺς ἀποφοίτους Γυμνασίων στηρίζεται εἰς διάταξιν νόμου τινός, ὡς ἐσφαλμένως σᾶς ἐπληροφόρησαν.

Ὁ Πρύτανις **Ἐρ. Σκάσσης»**

Ἀκριβῶς δὲ νοήσαμε. Ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐγγραφὴ στὰ Πανεπιστήμια αὐτά, ἐπιτρέπεται μόνον στοὺς κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1942 μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1943 διάστημα ἀποκτήσαντας τὸ ἀπολυτήριον Γυμνασίου, ὁπότε πολὺ σωστὴ «ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας νὰ δεχθῇ πρὸς ἐνγραφὴν τοὺς παληοὺς ἀποφοίτους Γυμνασίων» ἤ ὅτι ἡ ἐγγραφὴ στὰ πανεπιστήμια ἐπιτρέπεται μόνον καὶ στοὺς κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρ. 1942 μέχρι τέλους Φεβρουαρ. 1943 διάστημα, εἰς τοὺς «κεκτημένους ἤδη» ἀπολυτήριον Γυμνασίου, ὁπότε «ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας νὰ δεχθῇ πρὸς ἐγγραφὴν τοὺς παλαιοὺς ἀποφοίτους Γυμνασιων» τί δουλειὰ ἔχει τζάνεμ; Μυστήριον!

Ἀμ' τάλλο; Αὐτὸ δηλαδὴ τό ποὺ «Ἑπομένως οὐδὲν παράδοξον συμβαίνει..... κλπ ὡς κακῶς σᾶς ἐπληροφόρησαν» πῶς—περικαλοῦμεν—να τρώγεται; Ὅταν οὐδὲν συμβαίνει, κατὰ ποιό τρόπο πληροφορεῖται κανεὶς αὐτὸ τὸ «οὐδὲν» (τὸ τί ποτὰ δηλαδή, τὸ μὴ ὑπαρχτὸ καὶ συνεπῶς μὴ νοητὸ) καὶ μάλιστα ὡς παράδοξον!; καὶ μάλιστα ἐσφαλμένως!; Μὴν ὁ κ. Πρύτανις ἤθελε νὰ πεῖ—καὶ δὲν τὸ κατάφερε— πῶς «Συνεπῶς ὅτι παράδοξόν τι συμβαίνει κλπ.. ἐσφαλμένως σᾶς ἐπληροφόρησαν»; ἤ «Συνεπῶς οὐδὲν ἐκ τῶν παραδόξων συμβαίνει.....κλπ.;»

Καὶ τρίτο καὶ καλλίτερο: Ἤ μὴν τὸ «ἐσφαλμένως σᾶς ἐπληροφόρησαν—ἐρχόμενο εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τὸ ὅτι «ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας πλπ. στηρίζεται εἰς διάταξιν νόμου τινός», ἔχει καλῶς ἐκεῖ, καὶ συνεπῶς δὲν στηρίζεται εἰς διάταξιν νόμου τινός, ὁπότε ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ νὰ παρὰ εἶναι παράδοξος;

Τί λοιπὸν νὰ συμβαίνει; Μυστήριον!...

Μιὰ μόνον ἐξήγηση ὑπάρχει—ἐτούτη Ἐπειδὴ εἶναι... τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον, ἕνας Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου νὰ μὴν εἶναι σὲ θέση νὰ διατυπώση συνταχτικά, γραμματικὰ καὶ νοητὰ μιὰ στοιχειωδῶς ἁπλὴ ἀνακοίνωση, μᾶλλον .... ἐμεῖς δέ θὰ ξέρουμε γράμματα....

Ἡ μαύρη ἀλήθεια

Ἡ «Καθημερινὴ» τῆς 8—8—43 γράφει τὸ ἑξῆς σημείωμα:

«Μᾶς γράφει κάποιος καὶ ἐρωτᾶ ἐὰν καθηγηταὶ ἀνωτάτων σχολῶν ἀπηυθύνθησαν εἰς συναδέλφους των πανεπιστημίων τῆς ἀλλοδαπῆς, ζητοῦντες τρόφιμα διὰ τοὺς ἑαυτούς των καὶ μὴ ἀναφέροντες τὰς ἀνάγκας διατροφῆς τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, τὸ καθημερινὸν συσσίτιον τῆς ὁποίας εἶναι τὸ θερινὸν πιάτον φασολίων, ἀντὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἀλλοδαπῆς διὰ τοὺς φοιτητάς των. Δὲν γνωρίζομεν, ἀλλὰ φανταζόμεθα ὅτι πρόκειται περὶ ποταπῆς συκοφαντίας. Διότι "Ἕλληνες καθηγηταὶ ἀνωτάτων σχολῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαπράξουν τοιαύτην ἐπιπολαιότητα».

Ἄς ἐπιτραπῆ σ' ἕνα ἐπαρχιακὸ φῦλλο ν' ἀπαντήση πὼς δὲν πρόκειται περὶ συκοφαντίας ἀλλὰ περὶ μαύρης ἀλήθειας. Καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς καὶ ἡ «Καθημερινὴ» ὅταν ἔγραφε τὸ πάρα πάνου σχόλιο δὲν ἀγνοοῦσε τὴν πρὸ τῆς ἰδικῆς της δημοσιεύσεως, δημοσίευσι σχετικῆς εἰδήσεως, ὅπου δι' αὐτῆς ἐπληροφορούμεθα πὼς Πανεπιστήμιο ξένης χώρας, τῆς ὁποίας μάλιστα ὁ Πρωθύπουργὸς εἶναι καθηγητής, ἔστελνε, κατόπι σχετικῆς προσκλήσεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μεγάλες ποσότητες τροφίμων διὰ τὸ διδακτικὸν καὶ τὸ ὑπηρετικὸν (μόνον) προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἑλληνικῆς Πρωτεύουσας, ἡ σύγκλητος τοῦ ὁποίου ἀδιαφόρησε γιὰ τοὺς φοιτητές, ποῦ κυριολεκτικὰ πέθαναν ἀπὸ τὴν πείνα.

* * *

Ὁ Θῶμος Ξαφᾶς κι' ἡ κριτικὴ

Πάρα πολλοὶ συνεργάτες, ἀναγνῶστες καὶ φίλοι, μᾶς ρωτάνε ἐπίμονα ποῖος ὁ νέος μας κριτικός, Θῶμος Ξαφᾶς, ποὺ ἀποκλειστικὰ ποιὰ ἀνέλαβε τὴν κριτικὴ τῶν βιβλίων ποὺ στέλνονται στὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα»;

Λυπούμεθα ποὺ θὲν μποροῦμε νὰ ἱκανοποιήσουμε τὴ περιέργεια τῶν φίλων μας. Περιέργεια ποὺ εἶναι καὶ δική μας περιέργεια. Γιατὶ κι' ἐμεῖς δὲν ξέρουμε τὸν καινούργιο μας κριτικό.

Καὶ μιὰ καὶ δίνεται ἡ εὐκαιρία ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ σημειώσουμε ἐδῶ, τὸν πολὺ περίεργο τρόπο τῆς συνεργασίας μας μὲ τὸν νέον μας κριτικὸ συνεργάτη.

Τὸν περασμένο μῆνα πήραμε ἕνα γράμμα, μὲ ὑπογραφὴ Θῶμος Ξαφᾶς ποὺ μᾶς παρακαλοῦσε νὰ ἐμπιστευθοῦμε σ' αὐτὸν τὴν κριτικὴ τοῦ βιβλίου ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ μὴ ζητήσουμε ποτὲ νὰ μάθουμε ποιὸς εἶναι (γιὰ τὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ πράγματος). Μᾶς ἔγγυᾶτο ἐργασίαν συνειδητὴ καὶ μᾶς ὑπόδειχνε τὸν τρόπο τῆς συνεργασίας ποῦνε λίγο μυθιστοριματικός. Μᾶς ἔγραφε δηλαδή: ἀπὸ κάτω στὴν τάδε μεγάλη πέτρα ποῦνε λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Χαλκίδα θὰ βάνετε τὸ πρὸς κρίσι βιβλίο καὶ σὲ τέσσερες ἡμέρες θὰ περνᾶτε νὰ πέρνετε ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος τὰ χειρόγραφα τῆς κριτικῆς. Γιὰ τὸ περίεργο τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ἀποφασίσαμε μιὰ δο-

κιμή μὲ τὸ βιβλίο «Καϋμοὶ» τοῦ κ. Παπαγεωργοπούλου. Ὁ ἐπιστολογράφος μας βρέθηκε συνεπὴς στὸ λόγο του. Καὶ δὲν εἶναι μόνο ἡ συνέπεια ποῦ ἀπέδειξε ἀλλὰ καὶ οἱ πλούσιες κριτικές του γνώσες ποὺ τὶς διακρίνει κανεὶς ἀμέσως ἀπὸ τὸ διάβασμα τῆς δημοσιευομένης σ' ἄλλη σελίδα τῆς πρώτης κριτικῆς του, ποῦ τὸν χαρακτηρίζει ἀνώτερο κριτικὸ καὶ δημιουργικὸ μυαλό, γι' αὐτὸ καὶ τόσο εὐχάριστα τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» τόνκηρύχνουνε πρῶτο ἐπίσημο κριτικό τους.

* * *

Τὰ κεραμύδια ξεκάρφωτα

Τοπικὴ ἐφημερίδα θεωρήσασα—καθὼς ἡ ἴδια γράφει— καθῆκον της να διαφωτίση τοὺς ἀναγνώστος της, ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος, ἀπετάνθη πρὸς ἔγκριτον, ἐνταῦθα καθηγητήν, ὅστις ἀπεδέχθη (καὶ μάλιστα σὲ μέρες καὶ νύχτες γενικῆς συσκοτήσεως) νὰ διαφωτίση, τοὺς ἀναγνῶστες τῆς πάρα πάνου ἐφημερίδος.

Καὶ πραγματικά. Ἡ διαφώτισις ὑπῆρξεν πλήρης καί..... ὑποδειγματική.

Μὲ τὸ πρόσχημα τῆς «μεσότητος» ὁ συνεργάτης τῆς τοπικῆς ἐφημερίδος, που ἀνέλαβε, τόσο ἀξιέπαινα, νὰ βγάλη ἀπὸ τὸ σκοτάδι τοὺς ἀναγνώστας της, μεροληπτικὰ καὶ εἰς βάρος τῆς γνήσιας ἐθνικῆς (διαβάστε δημοτικῆς) γλῶσας, ἀραδιάζει αὐθαίρετα τὶς πειὸ μεγάλες ὑπερβολές.

Ἔτσι, λοιπόν, χωρὶς ἀντίστασι μὰ καὶ χωρὶς πηγὲς (ὀνόματα δημοτικιστῶν, βιβλία, σελίδες, χρονολογίες κ.τ.λ.) ξεφουρνίζει διάφορα, δικῆς του ἐπινοήσεως, «σπεσιαλιτὲ» γλωσσικὰ προϊόντα, ἀπὸ τὰ ὁποία σᾶς παρουσιάζουμε—καὶ μᾶς συγχωρεῖτε γι' αὐτό—μερικά:

«Γλυτωσάρη γλυτωσέ μας» ἀντὶ τοῦ «Σῶτερ σῶσον ἡμᾶς» «χαμηλῶστε στ' ἀφεντικό τὶς κοῦτρες σας» ἀντὶ «τῷ κυρίῳ κλίνατε κτλ.», «Ἀφέντη τῆς παλληκαριὰς ἔλα μαζί μας, γιατὶ ἄλλονε μακαντάση ἀπὸ σένα, στὶς θλῖψες μας, δὲν ἔχουμε» ἀντὶ τοῦ «Κύριε τῶν δυνάμεών σου μεθ' ἡμῶν γενοῦ, κ.τ.λ.» «Κῶτσος ὁ Παληοκουβέντας» ἀντὶ τοῦ «Κωσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος» καὶ δέν..... συμαζεύεται.

Αὐτὸ λέγεται ἐπιστημονικὴ γλωσσικὴ συζήτησι καὶ διαφώτισι—ἀπὸ ἕνα Δ. Φ. Καθηγητὴν—ἔστω καὶ τῶν περιορισμένων ἀναγνωστῶν μιᾶς τοπικῆς ἐφημερίδος.

Στὸ μεταξὺ μὴ ὑπάρχοντος γύρω μας ἀτόμου ψυχοβόλου, ἔχοντος τηλεκινητικὰς ἰδιότητας. τὰ κεραμύδια στέκουν ξεκάρφωτα πάνω στὶς στέγες τῶν σπητιῶν.

* * *

Δράσις κι' ἐκδήλωσις

«Ἡ πνευματικὴ δρᾶσις δὲν ἐκδηλοῦται διὰ συζητήσεων, κρίσεων κι' ἐπικρίσεων καὶ σχολίων εἰς τὰ περιοδικὰ καὶ τὰς ἐφημερίδας».

Νὰ μᾶς συγχωρήση ὁ κ. Δήμαρχος Χαλκιδέων, ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ συμφωνήσουμε μὲ τὴν πάρα πάνω γνώμη του, ποὺ τὴν διατυπώνει σ' ἕνα ἄρθρο του, στὴν κριτικὴ τοῦ ὁποίου δὲν θέλουμε νὰ μποῦμε γιὰ νὰ μὴ τὸν πικράνουμε—ἀφοῦ, ἄλλως τε, δὲν τὸν εὐχαριστεῖ ἡ ἀπὸ τὴ στῆλες τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων ἐκδήλωσι τῆς δράσεως.

* * *

Δόξα νἄχη ὁ Ὕψιστος

Ἀπὸ τὸ κανονιστικὸ διάταγμα «περὶ τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων εἰς τὰ πανεπιστήμια» σημειώνουμε ἰδιαίτερα τούτα τὰ λόγια: «ἡ ἐξέτασις εἰς τὰ ἐν λόγῳ μαθήματα συνίσταται εἰς τὴν ἔκθεσιν ἰδεῶν εἰς γλῶσσαν ἁπλῆν, καθαρεύσαν, μικροπερίοδον, καὶ ἀπηλλαγμένην ἀρχαϊσμῶν καὶ διαλεκτισμῶν».

Δόξα νἄχη ὁ Ὕψιστος, ποὺ ἐπὶ τέλους καὶ τ' ἀνώτερα ἑλληνικὰ πνευματικὰ ἱδρύματα ξυπνᾶνε καὶ ἀρχίζουνε ἀπὸ τὴν «μικροπερίοδον γλῶσσαν» νὰ πέρνουν τὸ δρόμο τοῦ θεοῦ!

* * *

Οἱ συνδρομὲς

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» παρὲ τὴν ἐπιθυμία τους, καὶ τὴν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐκδόσεώς των, ἐπιμονῆς των: νὰ νὰ μὴν ἐπίβαρύνουνε τοὺς συνδρομητάς τους, εὑρίσκονται στὴ σκληρὴ ἀνάγκη—λόγῳ τῆς ἀφαντάστου ἀκρίβειας τοῦ χαρτιοῦ καὶ τῶν τυπογραφικῶν—ν' αὐξήσουν τὴν συνδρομή τους, ἀπὸ τὴν 1 Ὀκτωβρίου, ποὺ ἀρχίζει τὸ β' ἐξάμηνο τοῦ β' χρόνου, σὲ 6.000 δραχμὲς τὸ χρόνο. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ παρακαλοῦν θερμὰ τοὺς ἐκ τῶν καθυστερούντων τὰς συνδρομάς των, συνδρομητάς τῶν Ἀθηνῶν, ἐπαρχιῶν καὶ τῆς ὑπαίθρου ὅπως μᾶς τὰς ἀποστείλουν, διότι μ' αὐτὲς καὶ μόνον—τὶς συνδρομὲς—ἀγωνιζόμεθα γιὰ νὰ κρατήσουμε μιὰ τοπικὴ φιλολογικὴ ἔκδοσι.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΙΑΣ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΗΣ

10 Δεκέβρη

.....Τώρα καὶ μερικὲς μέρες, ἔχω πέσει στὸ κρεβάτι. Εἶμαι ἄρρωστη. Ὁ καιρὸς εἶναι τόσο μελαγχολικὸς, πόσο εἶμαι θλιμμένη. Εἶμαι μόνη κι ἡ σκέψις μου τρέχει κοντά σου. Ποὺ νᾶσαι ἄραγε; Θὰ θυμᾶσαι τοὐλάχιστο τὴν μικρή σου Ραῖνα;

20 Δεκέβρη

Ὁ καιρὸς εἶναι ἀπαίσιος, βρέχει ἀπὸ τὸ πρωῖ ἀκατάπαφτα καὶ ὁ μονότονος κρότος ποὺ κάνουν οἱ χοντρὲς ψυχάλες στὰ τζάμια μὲ κάνουν νὰ ριγῶ, καὶ τὴν καρδιά μου νὰ σφίγγεται... Ἔχω μιὰ κρυφὴ ἐλπίδα πὼς θὰ πάρω κανένα σου γράμμα ποὺ τόσες μέρες τώρα περιμένω, κι' ὅμως δὲν ἔρχεται.... Μονάχα οἱ ἄνδρες ἔχουν τὴ δύναμι νὰ μὴν συγχωροῦν...

Κι' ὅμως σ' ἀγάπησα τόσο, ὅσο μπορεῖ μιὰ γυναίκα ν' ἀγαπήση. Καὶ σοῦ χάρισα μιὰ καρδιὰ ποὺ δὲν ἤξερε νὰ χτυπᾶ παρά γιά σένα μόνον....

5 Γεννάρη

5 μέρες τώρα ὑπέφερα τρομερά. Δὲν τὄξερα πὼς ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ μᾶς κάνη νὰ ὑποφέρουμε ἔτσι... Ὤ! ὅτι κι' ἄν σου ἔκανα τότε σήμερα τὰ πληρώνω διπλᾶ... Ἄν γιατρευόμουν ....

8 Γεννάρη

Πόσο μᾶς κάνει νὰ λαχταροῦμε τὴν ζωή, τὸ φάσμα τοῦ θανάτου ποὺ μᾶς πλησιάζει κι' ὅταν αἰσθανόμεθα πῶς θὰ σβήσουμε μεσ' τὴν ἐρημιὰ τῆς ψυχῆς μας καὶ μέσα στὸ σκοτάδι τῆς κάμαράς μας.

Θὰ ἔχουμε κάνει φαίνεται πολλὰ κακά, πρὶν γεννηθοῦμε ἢ θὰ ἀπολαύσουμε μιὰ μεγάλη εὐτυχία, ἅμα πεθάνουμε, γιὰ νά ἐπιτρεπη ὁ θεὸς νἄχη ἡ ζωὴ ὅλα τὰ μαρτύρια τοῦ ἐξαγνισμοῦ κι ὅλους τοὺς πόνους τῆς δοκιμασίας.

25 Γεννάρη

Ἔχω τώρα πολλὲς νύχτες ποῦ δὲν ἔκλεισα μάτι... Αἰσθάνουμαι πώς θὰ πεθάνω...

Γιατὶ Θεέ μου μᾶς φέρνεις στὸ νοῦ πάντα, τὴν τελευταία στιγμὴ ποὺ ἔτοιμοι νὰ σοῦ παραδώσουμαι μιὰ ψυχὴ βασανισμένη τόσο, μᾶς φέρνεις στό νοῦ ὅλες τὶς εὐτυχισμένες στιγμὲς ποὺ ζήσαμε ἀνακατεμένες μὲ τόση πίκρα; Γιατί;

Εἶναι στιγμὲς ποὺνοιώθω τὴν ψυχή μου νὰ φτερουγίζει καὶ μὲ ἀπελπισμένες κινήσεις προσπαθῶ νὰ τὴν ἐμποδίσω νὰ πετάξη.... Παραμιλῶ.... Προφέρω τὸ ὄνομά σου Κ....., πολλὲς φορὲς νοιώθω τὴν παρουσία σου κοντά μου... σὲ νοιώθω σκυμένον δίπλα μου.... ἁπλώνω τὸ κοκκαλιασμένο ἀπ' τὴν ἀρρώστεια χέρι μου νὰ σοῦ χαϊδέψω τὰ μαλλιὰ καὶ τὸ χέρι μου ἀκουμπὰ στὸ κρύο μάρμαρο τοῦ κομοδίνου... συνέρχομαι.... καὶ εἶμαι τότε περισσότερο μόνη.. λίγες στιγμὲς μοῦ μένουν ἀκόμη κι' ὕστερα... Τὰ μάτια μου, ποὺ πόσες φορὲς δὲν δάκρυσαν ἀπὸ εὐτυχία κι' ὅπου τόσες φορὲς κύτταξαν νοσταλγικὰ τὸ φεγγάρι... Θὰ κλείσουν πιά..

Καὶ τότε .., Μὲ μιᾶς θὰ σβήσουν ὅλα... Καὶ ὕστερα μιὰ κρύα πλάκα θὰ μὲ σκεπάση γιὰ πάντα...

ΚΩΣΤΑΣ ΓΛΥΚΟΣ

ΞΑΓΡΥΠΝΗ

Εἶναι βαθειὰ μεσάνυχτα κι' ἐγὼ ξάγρυπνη μένω κοντὰ στὸ παραθῦρι μαυ κιί... περιμένω
Σκέφτουμε θἄρθη ἄραγε, σἄν τότενες κοντά μου, κάτω ἀπ' ἐκεινο τὸ δεντρί, νὰ πάρη τὰ φιλιά μου;
Ὄχι... γιὰ πάντα ἔφυγε καὶ μένω ἐγὼ στὸ χρόνο σἄν νυχτοποῦλι νὰ θρηνῶ, τοῦ χωρισμοῦ τὸν πόνο.

ΜΑΡΙΑ ΑΓΓΕΛΟΥ

Ἡ κριτικὴ τοῦ βιβλίου

Ν. Παπαγεργοπούλου.—ΚΑΪΜΟΙ—Ποιήματα

Ὁ φίλος τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» κ. Ν. Παπαγεωργόπουλος ἔστειλε στὸ Περιοδικὸ τὴν μὲ τὸν τίτλο «Καϋμοὶ»—πρώτη ποιητικὴ συλλογή του.

Βρίσκονται ἀνάμεσα καμμιὰ εἰκοσαριὰ ποιήματά του, ὅλα τοῦ ἴδιου πολμοῦ καὶ στὸ ἴδιο μοτίβο. Διαβάζοντάς τα κανείς, ἔτσι μὲς στὴν τέλεια στρωτή τους γλῶσσα, ποῦναι ὅλα γραμμένα, μὲς σ' αὐτὴν τὴν χωρὶς «ὕφος» σεμνότητά τους, πέρνει τὴν ἀόριστη αἴσθηση σἄν κἄποιας σιγανῆς καὶ δίκαιης φωνῆς, ποὺ μᾶς μιλάει μουρμουριστά—σχεδὸν ἐμπιστευτικὰ—μὲ συγκρατημένη συγκίνηση καὶ ποὺ δὲν θέλει παρὰ νὰ μᾶς πεῖ γιὰ τὸδικαίωμάτης, νὰ μᾶς πείσει ἁπλῶς γιὰ τὸ δίκηο της. Καὶ τοῦτο τὸ καταφέρνει ἀρκετά. Ἡ γλῶσσα του,—ὅπως εἴπαμε—στρωτὴ χωρὶς ποικιλίες καὶ τόνους μαργιολιὲς ἢ παλμοὺς (πράγματα ποὺ στὴν τέχνη δὲν εἶναι μόλα ταῦτα γιὰ πέταμα) χωρὶς κλονισμοὺς μέναι ὡς τὸ τέλος σταθερὴ καὶ ἀκέρηα, σἄν δρόμος καλοστρωμένος καὶ ἴσιος. Τὰ θέματά του, οἱ εἰκόνες του—ἁπλὲς ἀκουαρέλες ταμπλὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου τῆς φύσης—ἔχουν κι' αὐτὲς τὴν ἴδια ἰδιοσυγκρασία τῆς γλῶσσας του, τὴν ἴδια ἡμερότητα καὶ τάξη. Ἡ ρίμα του ἀπροσποίητη, ἀφιασίδοτη, ἀστόλιστη, ἔχει κἄτι ἀπ' τὴν παρθενικὴν ἀφέλεια τοῦ ἀνύποπτου ἀκόμη κοριτσιοῦ ποῦ—ἀφημένο στὸ θέαμα τοῦ κόσμου—βλέπει γύρω χωρὶς ἀνησυχίες καὶ σκάνταλα, σχεδὸν χωρὶς περιέργεια καὶ μνήμη.

Μά, ἄν αὐτὰ—καὶ δὲν εἶναι λίγα—ἀποτελοῦν τὰ ποιητικὰ προτερήματα τοῦ νέου ποιητή, μολαταῦτα δὲν συνιστοῦν—μόνο ἐτοῦτα—τὴν ποίηση· γιατὶ δὲν εἶναι ἡ ἀνθρώπινη συγκίνησι τοῦ ποιητὴ ποῦ μόνο αὐτὴ θὰ μᾶς δώση τὴν ποίηση. Ἄν αὐτὸ ἔφτανε, τότε θὰ εἴμαστε ὅλοι ποιητὲς—καὶ πόσο εὔκολα μάλιστα—ἀφοῦ ὅλοι συγκινιόμαστε εὔκολα, ὅλους μᾶς ἐμπνέει λόγου χάρη ἡ χρυσὴ μέθη τοῦ ἔαρος ἢ μᾶς ἀναστατώνει ὡς τὸ μνῆμα ἕνας κρυφὸς ἔρωτάς μας.

Ἀπ' τὴ συγκίνηση ἕως τὸ καλλιτεχνικὸν ἀποτέσμα ὑπάρχει μιὰ θεόρατη ἀπόσταση, ποὺ πρέπει νὰ τὴ γιομίσει ἡ τέχνη.

Καὶ τέχνη θὰ πεῖ προπαντὸς τεχνικὴ. Τεχνική; Δηλαδή; Δηλαδὴ (σὲ μιὰ χοντρὴ διατύπωση) ἡ ἱκανότητα τοῦ συγκινημένου—τώρα, πάνταἢἄλλοτε—ἀνθρώπου νὰ δίνει σάρκα καὶ ὀστά, ὄνομα καὶ πρόσωπο, στὸ συγκινημένο αἴσθημά του, δηλαδὴ νὰ κάμει νὰ συγκινηθοῦμε κι' ἐμεῖς κατὰ τὸν τρόπο ποὺ θέλει, δηλαδὴ καλλιτεχνικά. Καὶ τὴν ἱκανότητα αὐτὴ—τὴν κατάχτηση τῆς τεχνικῆς δηλαδὴ—τὴν δίνει ἡ ἐργασία.

Ἡ δουλειὰ ἡ πολυχρόνια, ἡ συναφτή, ἡ ἐπίμονη.

Ψέμμα—ἰδεαλιστικὴ ἀντίληψη τοῦ 18ου αἰώνα—ὅτι ὁ ποιητὴς γεννιέται. Ἡ μαύρη ἀλήθεια εἶναι ὅτι γίνεται. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ποιητὴ—καὶ ἄς τὸ πῶ ἐδῶ ἔτσι, κατὰ τό «μὴ καρδιά»—καὶ τοῦ μὴ ποιητή, ἀκριβῶς εἶναι τούτη. Ἡ ἔλλειψη ἀπὸ τὸν δεύτερο τῆς τεχνικῆς, δηλαλὴ τῆς ἱκανότητος νὰ μεταβάλει τὴν καλλιτεχνική του ἀντίληψη σὲ καλλιτεχνικὸν ἀποτέλεσμα. Γιατὶ ἄν δὲν ἦταν ἔτσι, τότε θἄπρεπε ὅλοι οἱ ποιητὲς—καὶ γενικὰ οἱ καλλιτέχνες, καὶ μάλιστα οἱ μεγάλοι νὰ γεννιώνται ἀπαγγέλοντας στίχους των, ἢ νὰ σφυρίζουν τίποτες συγκλονιστικὲς τραβιᾶτες.

Φυσικά, ὅτι σ' αὐτὰ ὅλα παίζουν ρόλο κι' ἡ ἰδιοσυγκρασία, ἡ παράδοση, ἡ μόρφωση τὸ περιβάλλον, ἡ τύχη Ἀλλὰ τό θέμα ὅσο εἶναι στὴ σύλληψή του ἁπλὸ καὶ μὲς στὴ γενικότητά του ἐνιαῖο, τόσο—ἀπ' τὴ φύση του—εἶναι καὶ πλατὺ καὶ μεγάλο, ὥστε δὲν εἶναι τούτου τοῦ χώρου μιὰ κἄποια του ἀνάπτυξη. Σὲ χοντρὲς γραμμὲς μόνο θέλησα νὰ δώσω ἐδῶ τὴν—ποὺ λένε—κεντρικὴ του οὐσία.

Ὁ κ. Παπαγεωργόπουλος ἔχει ἀνάγκη δουλειᾶς. Χρειάζεται προσοχή, ἐπιμέλεια, μελέτη, ἐργασία

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αὔγουστος—Σεπτέμβριος 1943

κ. Νότην Πέρην, Κάρυστον. Χίλια εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εἴσπραξιν καὶ ἀποστολὴν τῶν 14 ἐξανήνων συνδρομῶν.

Δίδαν Β. Κορ. Ἀθήνας. Ἡ «ἀναζήτησί» σας δὲν μᾶς ἱκανοποίησε στεῖλτε κάτι καλλίτερο.

κ. Γεράσ. Λουκᾶτον, Καλλιθέα. Θερμὰ σᾶς εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὸ φιλικό σας γράμμα, τὶς πληροφορίες σας καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ δέματος.

κ. Α. Λαλάκον, Καστέλλα. Μᾶς συγκινεῖ τὸ γράμμα σας καὶ ἡ προσπάθειά σας. Μὰ εἴσαστε πολὺ μακρυὰ ἀκόμα ἀπὸ τὸ νόημα τῆς ποιητικῆς τέχνης. Γράφετε καὶ σκίζετε καὶ κάποτε κάτι καλὸ θὰ βγῆ.

Δίδαν Βασιλικὴν Λιάκου, Δικηγόρον, Ἐνταῦθα. Θερμὰς εὐχαριστίας γιὰ τὴν ἔγκαιρον ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς σας.

Δίδαν Καλλιόπην Σκαρίμπα. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ἀλλὰ εἴπαμε πολλὲς φορὲς, πὼς οἱ τακτικοὶ συνεργάτες δὲν πληρώνουν συνδρομές.

κους χ. Μπάμπαλην, Ἰωάν. Σουραφλᾶν, Χαρ. Πλατᾶκον, Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν συδρομῶν σας.

κους Ἰω. Ἀθ. Δημητρὸν καὶ **Μηλτ. Καλλιμάνην,** Ἀθήνας. Συνδρομὲς ἐλήφθησαν καὶ θερμὰ σᾶς εὐχαρ:στοῦμεν.

κ. Σπ. Κούρκουλαν, Ψαχνά. Μᾶς συγκινεῖ ἰδιαίτερα τὸ ἐνδιαφέρο σας γιὰ τὸ περιοδικό μας.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Γεώργιος Κάραλης» Ἕνας πονεμένος ποιητὴς Στελ. Παναγιωτοπούλου—Κωστ. Ἀγγελοπούλου.—Βιογραφία καὶ κριτική.

«Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν τσάπα» Φοίβου Δέλφη. Ἐκδότης Α. Ν. Μαυρίδης—ποιήματα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε συμμετασχόντας εἰς τὸ πένθος μας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προσφιλοῦς μας

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΜΟΣΧΟΥ

εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

Οἰκογένεια Μόσχου

καὶ μόχθο. Χρειάζεται νὰ ἐκλεπτυνθεῖ πολὺ ἀκόμα τὸ καλλιτεχνικὸ του αἰσθητήριο καὶ ν' ἀποχτήσει ρώμη καὶ μαστοριὰ ὁ μπομπός του Ἄς διαβάσει πολὺ τοὺς Ρωμιοὺς ποιητὲς μας. Καὶ τότε οἱ συγκινήσεις του θὰ μᾶς εἶναι κοινὲς καὶ οἱ «Καϋμοί» του καϋμοί μας. Τότε μόνον θὰ μᾶς κάμει ἐκείνη τὴν αἰνιγματικὴ συμπλοκὴ (τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος) τὴν παράξενη («μάλα ἄτοπον» ὅπως ἔλεγε στὸ σοφιστὴ του ὁ Πλάτων) ἀπαγωγὴ τῶν πραγμάτων πρὸς τὴν αὐτουσίαν τῆς ὕλης.

Γιὰ τὸ παρόν ἔδειξε κάτι ἀρετὰς—

«....Καντάδες λέει κάθε στενό σου
κιθάρα, ἀχνὸς κάθε ταβέρνα·
Σὰν θἄρθη κάποιο δειλινό σου
πάρ' τὸ ποτῆρι μου καὶ κέρνα....»—(1)

ποῦ θὰ τὸν προφυλάξουν σ' αὐτὸν τὸ δρόμο του—δρόμο ποὺ ἀναμφισβήτητα θὰ περπατίσει ὁ φίλος τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» ἀπὸ παραστρατήματα καὶ πλάνες, ἀπὸ μετοτοπιὲς τοῦ καιροῦ.

Καὶ τοῦ τὸ εὐχιόμαστε ὁλόψυχα.

(1) Ἀπὸ τὸ ποιημά του «Χαλκίδα» **ΘΩΜΟΣ ΞΑΦΑΣ**

"ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ,,

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: **ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ**
Κατοικία: Ἀρεθούσης 36

ΓΡΑΦΕΙΟΝ—ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΑΒΑΝΤΩΝ 16

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: **ΒΑΣ. Π. ΒΕΡΓΗΣ**
Πάροδος Λυκαρίου 8

Ἡ εὐθύνη τῶν ἐνυπογράφων ἄρθρων καὶ δημοσιευμάτων βαρύνει τοὺς ὑπογράφοντας ταῦτα κι' ὄχι τὸ περιοδικόν.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐτησία Δραχ. 6000.—Ἑξάμηνος Δραχ. 3000. Διὰ Δήμους, Κοινότητας, Τράπεζας καὶ διαφόρους ὀργανισμοὺς ἐτησία Δραχ. 8.000.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται

Συνδρομὲς καὶ Καταχωρήσεις προπληρώνονται

ΓΡΑΜΜΑΤΑ—ΕΠΙΤΑΓΕΣ—ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣκτλ
Πρὸς τὸν κ. **Ἀντρέαν Ἰω. Ζῶντον**—Χαλκίδα

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 500

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡ. Κ. ΣΚΟΥΡΑ

ΟΔΟΣ ΑΒΑΝΤΩΝ 6—ΧΑΛΚΙΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: Γραφείου 2-65—Οἰκίας 5-09

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΚΟΥΡΟΣ

Δικηγόρος καὶ παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ—Λυκούργου 10—Γραφεῖον 9—Ἀθῆναι. Ἀριθ. τηλ. 25—225

ΝΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

Ὀδοντίατρος—Ἐν Χαλκίδι

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

Πρὸς ἐνοικίασιν μονοκατοικία ἐκ 3—4 δωματίων κουζίνας καὶ λοιπῶν χρειωδῶν.
Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ σὲ λίγα κι' ἐπιμελημένα ἀντίτυπα καὶ στέλνεται χωρὶς ταχυδρομικὴ ἐπιβάρυνσι σ' ὁποιον στείλει τὸ ἀντίτιμο στὸν ποιητή. (Βόλον)

ΔΡΑΧ. 2500

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΟΣΥΝΗ

ΠΟΙΗΣΗ

ΒΟΛΟΣ 1943